

למה אתם מתכוננים? שאל החבר הנד-הם.
 „גנו, אתה יודע...“ הסבירו לו „המלכות של הבית החלב...“

דרכי אדם

עד מאה ועשר

הוא פשוט עייף, אמר הרופא וסגר את מכשיר השמע בתיקו. „כשיקום תגו לו ל-אכול ביצים.“ כשהתעורר הזקן משנתו נתנו לו לאכול ביצים והוא שב ונרדם. ישן יום, ישן לילה ולא התעורר. בני משפחתו נחרדו. „הזקן הולך למות...“ אמרו והלכו להכין תכריכים.

אבל הזקן לא מת. לאחר שינה של שלו-שים ושמע שעות, קם ועמד על רגליו ובירך ברכת הגומל. חזק, בריא, כאילו לא קרה דבר. כעבור ששה שבועות נפטר.

יצאית תיבן. הרב סעדיה אבדר גולד בתימן, כבר בנעוריו היה לשם דבר בקרב הערבים היהודים כאחד. כולם כיבדו אותו וקשה לדעת משום מה בדיוק. משום קומתו הגבוהה וגופו המוצק, או בגלל חוכמתו ופיקחותו. כשהיה בן 80 החליט לעלות ל-ארץ ישראל. הוא אסף את משפחתו שמנתה 700 נפש, העלה אותה על חמורים וגמלים ויצא לעבר עדן.

עדי ראייה מספרים שמאו יצאית מצרים עוד לא נראה כדבר הנה. ביום שיצאה המשפחה ליה אותה אלפי ערבים, ידידיו של הרב, רבים מהם בכח. האגדה מספרת שגם האי-מאם יצאה, שסעדיה אבדר היה ממקורביו, ביקשהו שלא לנסוע. מאום לא עזר — יצאית תימן נעשה למרות הכל.

התחנה הראשונה בארץ הייתה רחובות. רק בשנים האחרונות עבר לבית בנו, שלום, בשכונת התקווה. היה זה לפני כשלוש שנים. הוא נפל מהמיטה ובו ביום הלך אל בנו הגר בשכונת התקווה ואמר לו: „בני, מהיום אני סה, אצלך, ועליך הדאגה.“

כל יום שישי היה תולה את סל המוצר כים על מקל ויוצא לערוך קניות. סיפר מוכר הירקות:

„איזה גבר, איזה גבר. היה בא לכאן פעם בשבוע, הייתי משתגע. היה לו ראש נקי כמו חדר ניתוחים. אף פעם איי אפשר היה לסדר אותו בחשבונית. היה בא, ממלא את הסל ומרים אותו בקלות כאילו רק עכשיו יצא ממכון הכוח...“

כל השכונה הכירה אותו. בחנות המש-קאות היה לו חשבון פתוח. היה הקליאנט הכי טוב. כל שבוע — שלשה ארבעה בק-בוקים עראק גדולים. עד לפני חודש היה מטייל בשכונה, זקוף, תמיד לבוש גילאביה, ללא מקל.

אין צורך בשיניים. בכלל, מספר בנו שלום, שהוא רבי-שוחט-מוהל-חונן, היה לו לאבי סדר יום מיוחד במינו עליו הקפיד

הרב אבדר ארבעה שבועות לשבוע

ביותר. הוא היה מעיר אותנו בארבע לפנות בוקר, היה מתפלל ומתרחק, ומעולם לא אכל עד השעה תשע. ארוחת הבוקר שלו הייתה מורכבת מכוס חלב — ביצה רכה ודיסה, בבוקר לא שתי אף פעם עראק. „בצהריים שהייתה מורכבת מלחם וירקות. בשר לא אכל בשום אופן, רק ירקות. בחמש לפ-נות ערב היה אוכל טוב ארוחת קלה ואז היה מגיע תורו של העראק, שהיה אהיב עליו כל כך. עד יומו האחרון היה שותה חצי בקבוק עראק ליום. בחודשים האחרונים דברתי על ליבו שיפסיק לשתות ואז ענה לי: בני, לא מהיום אני אצלך ומהו תשעים

שנה שותה אני את המשקה הזה. אני יודע, יומי קרב, לכשתגיע השעה — הכל ביד אלהים.“

זמן קצר לפני מותו, קרא הישיש לנכדו, ביקש ממנו הבטחה כי יחבוש את כובעו לאחר מותו. „אל תדאג סבא, השיב הנכד, „אני אחבוש א-תו.“

הזקן חיך באושר וחשף את שתי שיניו שגותרו עדיין בפיו. „פעם רצה אבי לשלוח אותו לרופא שיניים, שיתקין לו שיניים תותבות,“ נזכר הנכד. „אבל סבא סרב. הוא חיך או ואמר: לא כדאי לכם. זה סתם זבל. בין כה וכה אין לי צורך בשיניים בעולם הבא.“

השבוע החזיר אבדר את נשמתו לבוראו. הוא היה בן 110 שנה במותו. יש אומרים בן 111.

דרכי חיים

יסורי ורתר הצעירה

קבוצות נוער גרמני המבקר את בארץ, מסיירות בה, נפגשות עם נוער ישראלי ו-יוצאות לעבודה בקיבוצים, שוב אינן ת-פה מעוררת התרגשות. אפילו קיבוצי ה-שומר הצעיר מארחים כבר נוער גרמני, אם כי במקרים רבים מסתתר נוער זה במסחה של נוער שחיצי.

אולם בין בני-נוער גרמנים אלה, המגר עים לישראל מתוך כחנה כנה לתקן את ה-יחסים בין גרמנים ליהודים, יש כמה מיק-רים יוצאי-דופן. אחד מהם היה צעיר גר-מני בן 20, שלמרות שהיה בן שנתיים בל-בד שעה שנסתיימה מלחמת העולם השנייה, הרגיש את עצמו חייב לפעול להיקון ה-פשעים שעשו בני-עמו לעם היהודי. הוא החליט להתישב בקיבוץ בארץ, ויכנס ל-אולפן שבקיבוץ השומר-הצעיר מורע שב-עמק יזרעאל.

כעבור מספר חודשים התפתח רומן בין אותו צעיר גרמני לבין אחת מבנות המשק, הגר ורתר, נגנה, מדריכה פעילה בתנועה, בתו של שלמה רכב, אחד ממנהיגי הקיבוץ הארצי, שנפטר לפני שנה.

„לא רוצים גרמנים!“ השניים הח-ליטו להינשא ולהישאר כחברים בקיבוץ מ-רע. אולם צעדם זה היה חייב לקבל את אישור חברי הקיבוץ. באספת הקיבוץ ש-נערכה לא היתה התנגדות לקבל את ה-גרמני כחבר משק. רק משפחה אחת העמיר-דה אולימטאוס: אם יתקבל הגרמני, תעזוב היא את הקיבוץ.

כאשר שמע הגרמני הצעיר על כך, סרב להישאר במורע. „לא אצטרף לקיבוץ שיש בו אפילו אדם אחד המתנגד להצטרפותי,“ הוא נטל את נערתו, ויחד החלו לחזר על סתחי קיבוצי השומר-הצעיר כדי למצוא קיבוץ שסיכים לקבלם כחברים. אלא שבכל מקום חזרה ונישנתה הטענה: „לא רוצים גרמנים!“ במיקרים רבים נערכו ההצבעות מבלי שאיש יסרח אפילו לשוחח עם אותו גרמני צעיר, להתרשם מאישיותו ולהעריכו באופן ישר.

לבסוף, כאשר נואשה הגר ורתר למצוא מקום לה ולבחור ליבה בקיבוץ תנועה, הסכימה בלית ברירה לפנות בבקשת חברות לאחד מקיבוצי איחוד הקיבוצים והקבוצות. הקיבוץ הראשון אליו פנו השניים היה נחל-עוז. בקשתם התקבלה מיד.

עתונות

סדר גודל

במחנה, שבועון המסכיל, נועד בראש וראשונה לרומם את ראשי מערכת הבסטון. השבוע שכח זאת, והדבר עלה לו בדתיית הפופעו בכמה שעות.

על השער הודפסה תמונה של הגנרל יר-סף מובוטו, הרמטכיל הקונגי, כחברת רב-אלוף צבי צור. אך בשל הזוהית בה צולמה התמונה, ניראה צור כפסיעה מאחורי ה-רמטכיל האורה. כך שהישראלי נראה נמוך וצמוק יותר מן הקונגי.

המכונות החלו כבר בהדפסה, כאשר הגיר-עה הוראה להעמיין. תמונת השער, הסתבר, לא מצאה חן בעיני מאנדהו. נתינה הוראה להתליפה — תהליך מסובך שארך כמה שעות.

התמונה החדשה, שהופיעה על שער ה-עתון, הראתה את שני הרמטכילים בגודל שחה.

תל-אביב

מצות לאחר הצות

השעה היתה שתי זקות לשתים אתר הצות. חברות אנשים, שיצאה זה עתה מ-אחד ממעודוני הלילה בשטח הגדול ביפו.

הבית ברחוב ריואל ביפו שקרס תחתיו בלי קרבנות —

ככאים על מפותת הבנין שהתמוטט

— אין ועדת חקירה

בנייני רשות הפיתוח, היא ביצעה בבניין שיפורים בסכום של 40 אלף ל"י, מבלי לתקן את יסודות הבניין. מה היה הגורם הישיר להתמוטטות הבניין וחקא השבוע, קשה היה לדעת. אולם ברור היה שההתמו-טטות לא היתה הפתעה, כשם שלא תהיה זו הפתעה למהנדסי עיריית תל-אביב עם עוד 700 בניינים ביפו, רובם מאוכלסים בדיררים, יתמוטטו אף הם. אלא שעד שלא יפלו עימם גם קורבנות-אדם, לא תוקם כל ועדת-חקירה.

הווי

- **הפיכה האמיתית:** בירושלים, פירסם אביו של הנער שנחטף על-ידי הירד' נים מכתב בהצופה. הביע את דעתו כי בנו נחטף „כת-צאה מן ההשפעת הקולקלות של החיים המתקמים המודרניים.“
- **שקר שקוף:** בטבריה, התלונן משקיף א"ם כי כספו נגנב מכיס מכוסו כשישן בחדרו, הודה, בלחץ חקירת המש-טרה, כי בילה את הלילה בחברת צעירה, לה נתן את הכסף.
- **צינורם בזק:** בירושלים, השמיעו צעירים רמוזים בלתי מוסריים כלפי אשה שעמדה והסתכלה בעבודתו של צלם ברח-ב, נעצרו מיד על-ידי הצלם, שלא היה אלא צלם-המטרה ובעלה של האשה.
- **מירשם התושבים:** בחיפה, עצר צעיר עובדים ושיים, הציג עצמו כשטר ולאחר שאסף מהם את תעודות הזהות, קרע אותן והשליכן למקום בלתי-ידוע.